

Programové prohlášení vlády české republiky

Praha
březen 2023

Vzdělávání a sport

Preambule

Budoucnost každé vyspělé země je úzce spjata s kvalitou vzdělávání. Náš vzdělávací systém proto musí umět reagovat na výzvy, které před ním stojí, a mít takové školy, které dokážou připravit naše děti a mladé občany pro život ve společnosti 21. století. Klíčovým dokumentem je v tomto směru Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2030+, která byla připravena ve spolupráci jak s odbornou veřejností, tak na bázi shody napříč politickým spektrem. Před koaliční vládou stojí zásadní úkol, kterým je uvést tento strategický dokument do života a do podoby, která se dotkne každodenního života každé vzdělávací instituce v České republice.

Důležitým úkolem koaliční vlády je získat pro školství více finančních prostředků tak, aby veřejné výdaje na vzdělávání a školské služby odpovídaly v poměru k HDP alespoň úrovni průměru zemí OECD. To zajistí zvyšování kvality vzdělávání od mateřských, základních, základních uměleckých, středních, vyšších odborných a vysokých škol a konzervatoří až po instituce poskytující celoživotní vzdělávání. Vzdělávání, základní i aplikovaný výzkum a uplatňování jeho výsledků ve společnosti přispívá k řešení globálních a lokálních výzev v oblastech zdraví a kvalitního života, historického a kulturního dědictví, udržitelného rozvoje, technického pokroku, bezpečnosti, práv a rovnosti ve společnosti. Česká republika musí reagovat na tyto výzvy současného světa, demografický vývoj a být sebevědomou a konkurenceschopnou zemí. Klíčem, jak to dokázat, je pro koaliční vládu právě důraz na vzdělávání a výzkum.

Podpora škol a pedagogických pracovníků

- Garantujeme kvalitní platové ohodnocení učitelů a udržíme jejich platy na úrovni 130 % průměrné hrubé měsíční mzdy. Důraz budeme klást na udržení 20% podílu nadtarifních složek platu a jejich efektivní využívání. Zajistíme vyšší platy pro ostatní pedagogické a nepedagogické pracovníky a garantujeme jejich navýšování podle růstu průměrné mzdy v ČR. Připravíme a zavedeme systém profesního růstu pedagogů jako nástroje profesní podpory.
- Výrazně zlepšíme podmínky pro výkon učitelského povolání, zejména dostatečným rozšířením odborné podpory učitelů ve školách, včetně podpory začínajících učitelů do konce roku 2023.
- Ve spolupráci s pedagogickými fakultami a fakultami připravujícími učitele posílíme motivaci pro výběr učitelského povolání a zasadíme se o reformu profesní přípravy učitelů s důrazem na praktické dovednosti.
- Legislativně ukotvíme a více zpřístupníme podpůrné pozice na školách do konce roku 2024.
- Podpoříme učitele v individualizaci výuky, práci s různorodými kolektivy dětí a žáků, rozvíjení potenciálu žáků se sociálním a jiným znevýhodněním. Zvláštní pozornost budeme věnovat rozvoji talentů a práci s mimořádně nadanými žáky.
- Vytvoříme podmínky pro posílení klíčové role ředitele školy – pedagogického lídra, včetně snížení administrativní zátěže mj. díky rozvoji informačního systému veřejné správy s termínem do konce roku 2023.
- Zajistíme investice do výstavby a rekonstrukce vzdělávací infrastruktury, i s maximálním využitím evropských fondů. Zajistíme dostatečné finanční prostředky na pořízení a rozšíření nabídky digitálních učebních pomůcek (včetně ICT techniky), ale stejně tak na rozvoj digitálních dovedností učitelů i dětí, žáků a studentů.

- Mateřské školy podpoříme zkvalitněním metodického vedení a institucionálním zavedením pozic podpůrných pracovníků.

Kvalita vzdělávání

- Zlepšíme kvalitu výuky na základních a středních školách tím, že v roce 2024 dokončíme revize rámcových vzdělávacích programů s důrazem na objem, obsah a aktuálnost učiva a zajistíme podmínky pro jejich implementaci ve školách, čímž dosáhneme zlepšení kvality výuky na základních a středních školách, zvětšení prostoru pro týmovou spolupráci, rozvoj kreativity žáků a individuální přístup k nim.
- Zaměříme se na snížení celkového objemu učiva a podpoříme kvalitu (porozumění) před kvantitou (memorováním).
- Budeme klást důraz na rozvoj gramotností, znalostí a dovedností potřebných v každodenním životě. Zaměříme se na podporu občanského vzdělávání, etické výchovy, finanční i mediální gramotnosti a kritického myšlení. Promění se výuka dějin 20. století s důrazem na nedemokratické režimy a společenský extremismus.
- Budeme aktivně řešit regionální rozdíly v kvalitě vzdělávání. Podpoříme školy v regionech s podprůměrnými výsledky vzdělávání pomocí intervenčních programů. Budeme rovněž podporovat práci s rodinami dětí ze sociálně znevýhodněného prostředí a dětí s odlišným mateřským jazykem. Systém společného vzdělávání zachováme a podrobíme jej pečlivé revizi, aby opravdu odrážel potřeby žáka i možnosti škol. V zařízeních ústavní a ochranné výchovy posílíme prevenci a upravíme podobu náhradní péče o děti tak, aby se co nejvíce přiblížila rodinnému prostředí.
- Zaměříme se na ověřování získaných kompetencí a gramotností v uzlových bodech vzdělávání a na základě toho připravíme změny v přijímacích, maturitních i závěrečných zkouškách, včetně důrazu na jejich digitalizaci.
- Další prioritou je podpora gymnázií a všeobecného vzdělávání. V odborném vzdělávání chceme rozvíjet celostátně ukotvené modely spolupráce škol s firemní sférou a legislativně upravit další prvky podporující duální vzdělávání v modifikované podobě přizpůsobené podmínkám v ČR, tzn. s využitím co nejširších možností a forem dobrovolné spolupráce škol a firem, včetně podpory pro firmy, které se do tohoto systému rozhodnou vstoupit.
- Podpoříme kvalitní vzdělávání na základních uměleckých školách a v konzervatořích.
- Zvýšíme podporu celoživotního učení na základě partnerské spolupráce státu, zaměstnavatelů a odborů. Upravíme legislativní rámec pro celoživotní učení a nastavíme role a odpovědnost partnerů v systému. Ve spolupráci se zaměstnavateli a jejich sektorovými radami zaktualizujeme Národní soustavu kvalifikací a zásadně posílíme meziresortní spolupráci v této oblasti, a to i s ohledem na propojení s Národní soustavou povolání.
- Oblast dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků posílíme o nabídku kvalitních a vzájemně propojitelných vzdělávacích programů, včetně online vzdělávání. Připravíme nástroje pro hodnocení jejich kvality.
- Budeme rozvíjet ucelený systém digitálních vzdělávacích zdrojů a posilovat jejich dostupnost.
- Budeme podporovat organizace pracující s dětmi a mládeží, dobrovolnictvím a zaměříme se rovněž na podporu neformálního vzdělávání a jeho propojování s formálním vzděláváním.

Vysoké školy, výzkum a vývoj

- Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy bude v této oblasti úzce spolupracovat s ministryní pro vědu, výzkum a inovace.